

Khabodoni yanga hu na dithu

John o vha o humbela khonani yawe
Robert uri a de u edela ha hawe. Zwino
avha vhatukana vhavhili vha khou
diphina nga mutambo wa Nintendo wa
John.

"Hoyu mutambo u fhira mitambo yothe
ya khomphyutha!" Hu vhidzelela John.
"Idani ni vhone dithu li tshi nndela!"

"Wow!" Robert u a mangala. "Mutambo
u no tshuwisa ngaurali no u wana
ngafhi? Ni thanye, muthannga haya
madithu a sa do ni dela!"

"Liñwe dithu kheli! Li tou nga li
do u nngwana helí!" Hu vhidzelela

John. "Idanu li vhona! Li na thoho khulu, mano na mutshila u no nga wa Tyrannosaurus Rex. Li na mbilu mmbi!"

"John na Robert," hu vhidzelela mme a John. "Vheani heyo Nintendo ni mbo di edela!"

"Ho luga, ri kha di tamba lwa u fhedza." Ndi John a tshi vhidzelela.

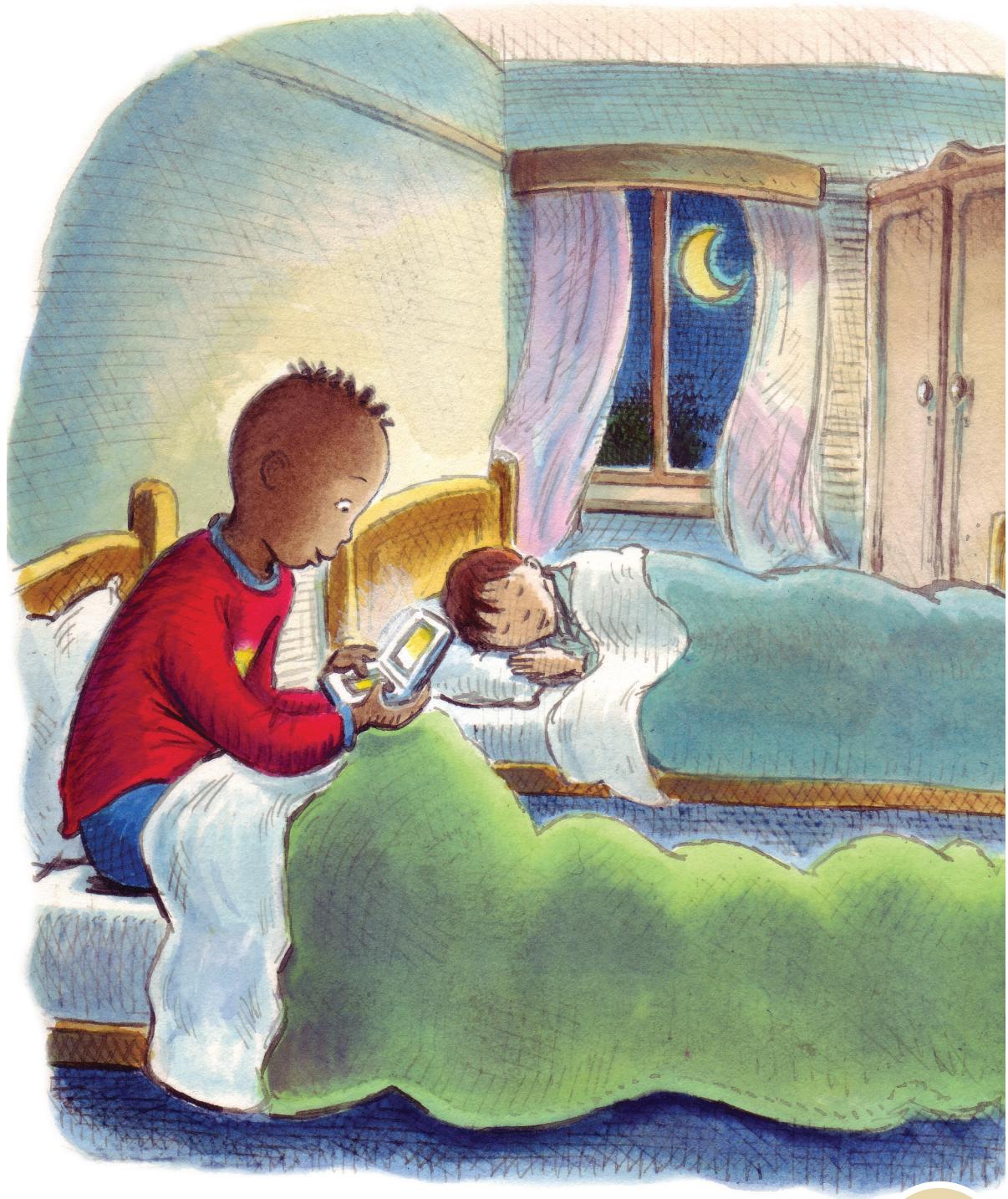
"Idanudo isa phanda na u tamba matshelo."

"Ndi zwone Mma," hu amba John a tshi khou dzima luvhone fhedzi a isa phanda na u tamba mutambo uyu wa Nintendo swiswini.

Robert a mbo di farwa nga khofhe.

Nga vhuya, John a litsha u tamba mutambo a edelavho na ene. Tshedza tsha nwedzi tshine tsha khou dzhena nga fasiere tsho vha tsho vhotshela khabodo i re kamarani.

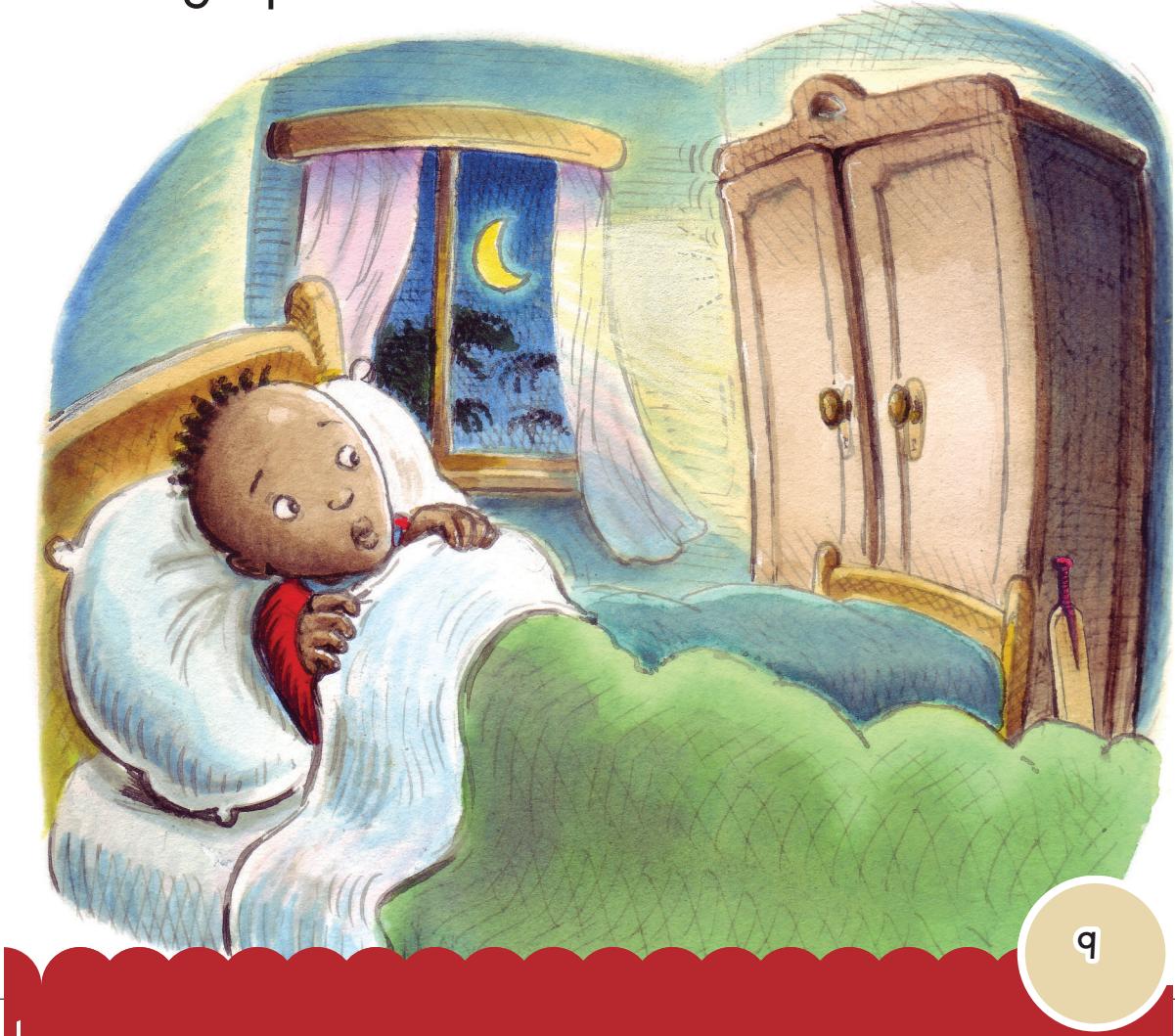
John a mbo di vukululu. Ndi phosho
ya mini iyo? Khwarrr! Gugudu!
Gugudu! Khwarrr! Khwarrr!

John a vuwa a dzula mmbeten i a
kokodza nguvho u swika kha tshitefu.
A thoma u tingattinga swiswini a tshi
lingedza u wana vhubvo ha phosho i
no tshuwisa ngeurali. I pfala i tshi bva
i khabodoni.

Khabodo i vhonala i tshi khou penya
nga tshedza tsha nwedzi ngeno vothi
layo li tshi khou dzinginyea. Khathihi
fhedzi, vothi la thoma u atama.
Krrrrr! Krrrrr!

Hu na tshithu tshi no khou
gekha vothi.

"Ndi dithu!" ndi John a tshi tou
hevhedza. "Ndi nnyi?" U a vhudzisa
nga ipfi li no khou tetemela.

Vothi la khabodo li khou aṭama tshoṭhe zwino. John a thamuwa o tshuwa a ya a li handyamedza. A ita na u li tsiga nga tshidulo ngeno mbilu i tshi khou divhitha zwi^hulu.

"Thamusi ndi do dovha nda farwa nga khofhe," ndi ene a tshi elekanya.

Zwenezwi a tshi tou vhuyeleta mmbetenⁱ, a pfa huñwe u gekhwa hafhu ha vothi. Phosho ya hone yo no hulela zwino.

"Hee vhanna!" U ralo a tshi elekanya. "Ndi ite miniha zwino? A thi ṭodi u vusa vhathu vho edela."

Nga nt̄hani ha nyof ho khulu dzine a vha nadzo, a mbo di vusa Robert.

"Robert! Hu na tshithu khabodon! Zwi tou nga ndi d̄ithu la luñwe lushakavho, ndi bukafulu li no nga dainaso," u ralo a tshi hevhedza.

"Hu nga vha hu muloro wa tshikandeledzi. Nnditsheni ndi ede, ndo neta," hu fhindula Robert.

"A tho ngo tou lora. Ndo fhedza ndo tou tsiga na vothi. Lo vha li tshi khou vulea nga lothe!"

"Litshani u swaswa mani wa hashu. No vha ni tshi khou lora nga mutambo houla."

"Kha ri vule vothi ri vhavhili, ndi hone
ni tshi do zwi vhona!"

Robert a vuwa a tshi sumbedza u koloňwa, a doba mukhwama wawe a phuphuledza ngomu hawo a tshi ṭoda thotshi. O no i wana a livha khabodoni.

Khathihi fhedzi ha pfala gugudugugudu iñwe hafhu. Avha vhatukana vha ima vhe dzii, vha si tsha kona u ya phanda nga u tshuwa. Hu pfala hu na u vetaveta hu no khou itea ngomu khabodoni.

"No zwi pfa?" Hu vhudzisa John.

Robert a tenda nga ṭhoho. Mbilu yawe i tshi pfala i tshi nga i sa fhandula khana.

John na Robert vha ḥangavhedza vha tshi sendela khabodoni. John a vula vothi ḥa tou fhee zwit̄uku ngeno Robert a tshi khou vhotshela ngomu khabodoni afha mutweni wa vothi. Hu pfala hu na tshithu tshi no khou lingedza u sukumedza vothi.

Khathihihī fhedzi tshedza tsha thotshi tsha dzumbulula mat̄o mavhili a muṭāda. Avha vhatukana vha thamutshela murahu vho tshuwa.

"Hu nga vha hu mini?" Ndi Robert a tshi tou hevhedza zwenezwi a tshi khou handyamedza vothi.

U gekha na u vetaveta zwi vho tou
pfalesa tshot^he zwino. Robert a
luma mbilu a vula vothi hafhu la
at^hama. Ha mbo bva tshipuka tshi
tshi lila tshi tshi fhira.

"Ndi mini tshila?" Ndi John a
tshi tzhema.

"Ndi tshimange tsha hanu!"
hu vhidzelela Robert, o tou fa
nga zwiseo.

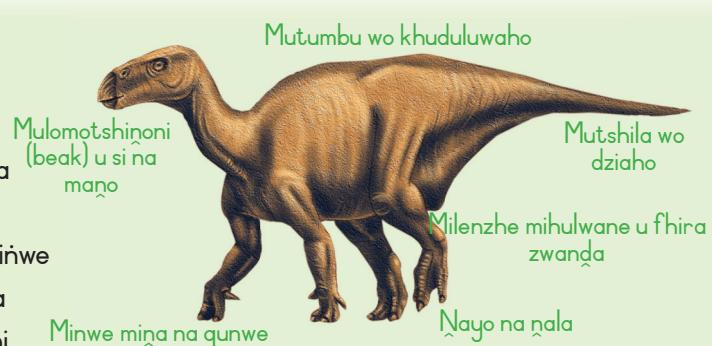
Mapukafulu makanukisi

MAPUKAFULU o tshila shangoni miñwahani ya dzimiliyon iyo fhiraho. Ho swika he a ngalangala, zwine zwa amba uri o fa lwa tshothe. A hu na o no ḥanganaho na mapukafulu aya fhedzi ri a ḥivha nge vhorasaintsi vha fukula marambo na mano ao. Vhorasaintsi vho shumisa marambo na mano kha u pfesesa mbonalo ya mapuka aya na kutshilele kwao.

IGUANODON

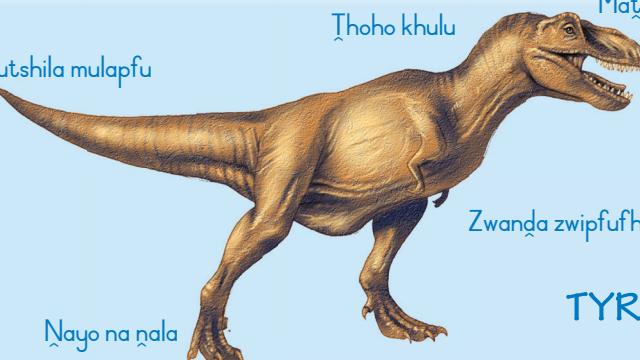
(kubulelw
i-GWAHN-o-don)

Bukafulu la Iguanodon lo vha
li tshi la matari nahone li na
tshipoko/tshisisi kha gunwe liñwe
na liñwe. Ndi lone bukafulu la
vhuvhili la u fukulwa shangoni.

Mutshila mulapfu

Thoho khulu

TYRANNOSAURUS REX

(kubulelw ti-ran-o-SAWR-us)

Tyrannosaurus rex (ri i vhidza T-Rex nga u pfufifhadza) ndi lone bukafulu li lothe le la vha li tshi la nama. Lo vha li tshi la marwe mabukafulu sa Triceratops. T-Rex lo vha li na vhulapfu ha mithara dza rathi. Thaha dzalo na mano two vha two khwathha vhukuma – two itelwa u la dziñwe phukha.

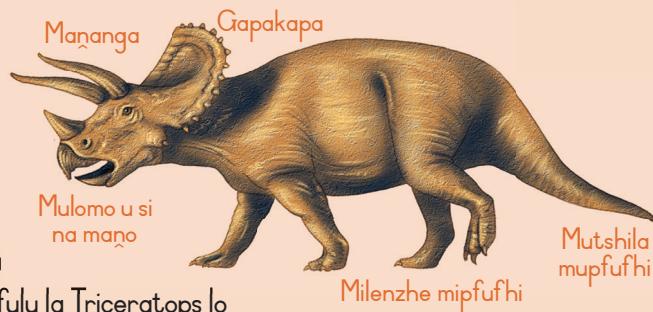
TRICERATOPS

(kubulelwe try-SER-a-tops)

Thoho ya bukafulu ili yo vha i na mananga mararu khathihi na gapakapa nga murahu.

Triceratops zwi amba "mananga

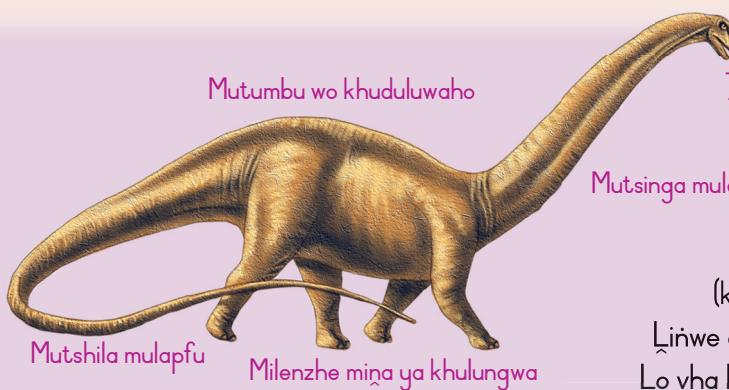
mararu kha tshifhatuwo". Bukafulu la Triceratops lo vha li tshi kudzela makumba. Ndi mapuka e a vha a tshi tshimbila nga sambi nahone a tshi tsireledza vhana vha. O vha e na milomozwinoni yo khwathhaho. O vha a tshi la zwimela.

Mutumbu wo khuduluwaho

Thoho thukhu

Mutsinga mulapfu

BRONTOSAURUS

(kubulelwe bront-o-SAWR-us)

Lirwe dzina lalo ndi Apatosaurus.

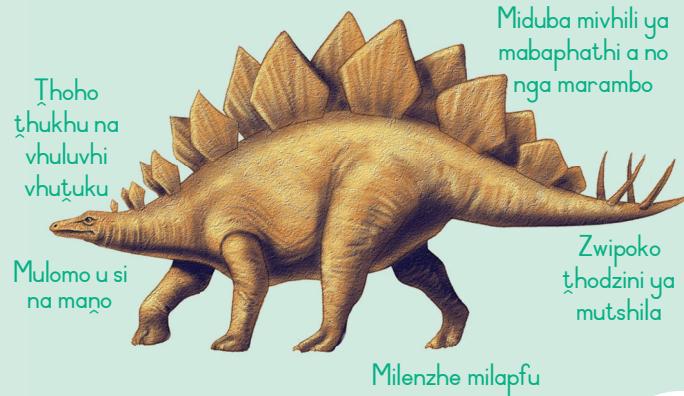
Lo vha lirwe la phukha khulwanesa dze dza vhuya dza tshila shangoni. Lo vha li na dethele lilapfu na vhuluvhi vhutuku. Lo vha li tshi la zwimela nahone li na mutsinga mulapfulapfu. Mafimilo alo a tshi wanala ntha ha thoho yalo.

STEGOSAURUS

(steg-o-SAWR-us)

Ndi bukafulu li re na miduba ya mabaphathi kha muthana na zwipoko kha mutshila.

Lo vha li buka lihulwane fhedzi li na thoho thukhu na vhuluvhi vhutuku. Lo vha li na mulomotshinoni nahone li tshi la zwimela.

Nyito dza u vhala nga zwigwada

1

Lavhelesani zwifanyiso.

Talutshedzani khonani yanu uri:

- hu khou bvelela mini tshifanyisoni tshiñwe na tshiñwe.
- ndi tshifanyiso tshifhio tshine tsha tea u vha tsha u thoma, tsha vhuvhili, tsha vhuraru na tsha vhuna.
- ndi khephusheni ifhio i no yelana na tshifanyiso tshiñwe na tshiñwe.

Litshani u tamba!

Ndi phosho ya mini iyo?

Yoo, dithu li na mbilu mmbi heli!

Nnekedzeni tshidulo!

2

Ambani na khonani yanu nga zwi tevhelaho:

- Ni vhona u nga ndi nga mini Robert o sea magumoni a tshitori?
- Ni vhona u nga ndi nga mini John o humbula uri hu na dithu khabodon?
- Ni vhona u nga u tamba mutambo wa Nintendo zwo nanisa nyofho dza avha vhatukuna?

2

- d) No no vhuya na lora muloro wa tshikandeledzi?
Arali zwo ralo, ni vhona u nga wo vha wo
vhangwa nga mini?

- e) Itshi tshit̄ori tsho fhela nga ndila ye na vha no i lavhelela?
Sikani kufhelele kuñwevho kwa tshit̄ori itshi.
- f) Nwalululani mafhungo mararu a no bva kha magumo a tshit̄ori
itshi a no sumbedza uri avha vhatukana vho vha vho tshuwa.
Ni vhona u nga ñithu le John a vha a khou li ofha lo vha li tshi
fana na mini? Li oleni ni talutshedze khonani yanu nyolo yanu.

3

- Ndi maipfimuungo mangana (tsumbo, krrrr!) ane na nga
kona u a wana tshit̄orini itshi?
Ndi afhio manwe maipfimuungo ane na kona u a elelwa?

4

- Shumisani **tsh**, **kw** kana **mb** kha u fhedzisa
maipfi aya u itela uri a yelane na zwifanyiso.

<u>itara</u> ta	sha <u> </u> o	ku <u> </u> a	ta <u> </u> a	<u> </u> ikukwana
mula <u> </u> o	<u> </u> ata	eta	<u> </u> itiroo	wa <u> </u> i

4

Didzhieni ni John. Nwalani tshiñwalwa tsha dayari buguni yanu ya ndowedzo ni tshi ṭalutshedza zwe zwa bvelela vhusiku vhula. Ni vhe na vhutanzi uri tshiñwalwa tshanu tshi na mathomo, mutumbu na magumo.

Dayari yanga,

Madekwe nne na Robert ...

5

Kopololani thebulu i tevhelaho buguni yanu ya ndowedzo. Tevhedzani nga u nwala maipfi a tevhelaho fhasi ha mibvumo yo teaho.

sea	mela	muunga	rwana	fhisia
selia	mana	rea	muunda	nisa
dana	disa	luunzhi	lela	lea

ea	isa	ana	uu	ela

b

Lavhelesani ṭhalutshedzo dza mabukafulu dzi re kha masiatari a 20 na 21 ni vhudze khonani yanu uri ndi bukafulu ḥifhio khao ḥine la vha ḥilanama. Ndi bukafulu ḥifhio ḥine na vhona li tshi nga li nga huvhadzes a vhathe? Ṭalutshedzani uri ndi nga mini ni tshi ralo.

